

„**Matematikai tehetségtelenség**“
— „**Jó nyelvérzék**“.

Ugyancsak a Kasvatusopillinen Aikakauskirja érdekes fejtegetést közöl a matematikai és nyelvi adottság egy- másához való viszonyáról. Tehát nem az *értelmesség* (intelligencia: egyetemes formális készség), hanem a *tehetség* (egy bizonyos tárgyra irányuló adottság) kérdésével foglalkozik. Különböző %-táblázatokkal bizonyítja, hogy a nyelv-matematika csoport érdemjegyei a növekvő korral növekvő különbséget mutatnak. Alsó fokon az érdemjegyek egyenletesek, a serdülő korban és utána azonban már világosan jelentkeznek a különböző irányú adottságok. Ekkor már az érdemjegyek nemcsak az értelmnek, hanem legalább ugyanolyan mértékben az érdeklődésnek, hajlamnak, sőt jellemnek is értékmérői. Érdekes, hogy a lányok érdemjegyei általában egyenletesebbek a fiúkéinál. Ha a tanulónak csak matematikából van rossz jegye, ennek lehet oka a „matematikai tehetségtelenség“, de az ilyen eset rendkívül ritka (687 tanulóból mindössze 2, tehát 0,3%).

Dr. Kispál Magdolna.

Megalakult a jugoszláviai Magyar Közművelődési Szövetség. Az Újvidéken megjelenő A Nép című lap 1940. november 30-i számában lelkes hangú cikkben számol be arról, hogy huszónkétévi emberfeletti küzdelem eredményeként végre megalakulhatott a Magyar Közművelődési Szövetség. A hatósági engedély megszerzését megkönnyítette az a körülmény, hogy a Horvát Bánságban már előzőleg engedélyezték a Magyar Közművelődési Közösség megalakulását. Ez a tény azonban semmit sem von le azok érdeméből, akik a Szövetség megalakításáért küzdöttek s munkájukkal hozzájárultak egy olyan egyesületek felett álló fórum megteremtéséhez, amely hivatva van az

eddig egymástól függetlenül dolgozó és éppen ezért kisebb hatóerejű egyesületek között az összetartást és együttműködést biztosítani. „Úgy érezzük — írja a lap — ez a szervezet van hivatva arra, hogy egységes, hatalmas tömegbe szervezze a magyarságot, olyan tömegbe, amely azután nemcsak számarányánál fogva, de munkájával, fegyelmével, öntudatos és bátor cselekedeteivel is kívánja a maga számára azt a helyet, mely méltán megilleti.“ A Szövetség díszelnöke dr. Sánta György földbirtokos, elnöke Krámer Gyula gyáros, alelnökei Ágoston Sándor ref. püspök, dr. Koráni Elemér plébános és gróf Bissingen Ernő földbirtokos.

sz. z.

„**Diák a Felvidékért.**“ Iskoláink értesítőiben gyakran találunk olyan adatot, amely csak egy intézet bizonyos ötleterre, elgondolására vagy kezdeményezésére vonatkozik. Bármily életrevalóak legyenek is ezek a gondolatok, könnyen elveszhetnek az értesítők nem egyszer száraz jelentései, statisztikái között. Pedig feltűnőbb publikálásuk értékes indításokat nyújthatna más intézetek számára is. Ezért nagyon hasznos volna értesítőinket ebből a szempontból is átvizsgálni és a bennük lévő értékes iskolatörténeti anyagból legalább ezeket az adatokat kiemelni addig is, amíg az egész anyag rendszeres feldolgozása megtörténik.

1939—40. tanévi értesítőink közül pl. a *makói áll. gimnázium*éban találunk ilyen adatot, a „*Diák a Felvidékért*“ akciót. Egyik tanuló linoleum-metszetét levelezőlapra nyomatták és annak teljes jövedelmét elküldötték az első felszabadult iskola, az ipolysági gimnázium tanulóinak karácsonyi ajándékkul. Az ipolysági gimnázium igazgatójának köszönő levele bizonyítja, hogy milyen termékeny munkát végeztek.

„A szeretet után epedő mostoha

gyermek — írja az igazgató — most testvéri szívekre borulva először érezték azt a csodálatos hatalmú érzést, mely összeköt magyar testvérré, nagy magyar családdá embereket, akik sohasem látták egymást. Ezért felbecsülhetetlen cselekedet az, amit a makói gimnázium ifjúsága véghez vitt... 280 ifjú szempárban ott ragyogott egy sohasem érzett csodálatos nagy érzés: hogy mit jelent testvértől szeretve boldog magyarnak lenni...“

A fenti sorokat olvasva önkéntelenül felvetődik bennünk a gondolat, nem lehetne-e megváltósítani ezt az akciót felszabadult erdélyi testvéreink támogatására is. De nemcsak egy-egy iskolában, hanem valamennyiben. Bizonyára minden iskolában megtalálhatnák a módját, akár a fenti formában, akár más elgondolás szerint, hogy megindulhasson a „Diák az erdélyiekért“ mozgalom. sz. z.

A nyugati peremmagyarság ifjai a pozsonyi szlovák egyetemen.

A Szlovákiában élő magyar egyetemi ifjúságnak az egyetlen szlovák egyetemen, Pozsonyban, a „Slovenská Univerzita“-n való elhelyezkedéséről a következő értesítést kaptuk.

A szlovák egyetem 5 fakultására az 1940/41. őszi időszakán 2.653 hallgató iratkozott be. Ezek közül 136 volt a magyar nemzetiségű hallgató, azaz 5,12 %. Az egyes fakultásokon a megoszlás így fest: a róm. kat. teológiai fakultáson beiratkozott 105 tanuló közül 2 magyar, 1,9 %; a jogi fakultáson és a jogi fakultás mellett rendezett államszámveteli tanfolyamon 947 hallgató közül 46 a magyar, tehát 4,85 %; az orvosi fakultáson és az ehhez tartozó gyógyszerészeti tanfolyamon 746 hallgató között 54 a magyar, azaz 7,2 %; a bölcsészeti fakultás nyelv- és történelmi szakcsoportján, valamint a mellette működő testnevelő tanfolyam 651 hallga-

tója között 27 a magyar, ez 4,1 %; végül a technikai és a természettudományi fakultás 205 hallgatója közül 4 a magyar hallgató, ami 1,9 %.

A szlovák egyetem valamennyi hallgatójáról a statisztikai adatok érdekes képet mutatnak. Az egyetem 2.653 hallgatója közül Szlovákiából származik 2.435 (93,3 %), Németországból 4, Jugoszláviából 4, Oroszországból 2, Bulgáriából 96, a csehprotectorátusból 53, Romániából 1 és a Magyarországra csatolt területekről (beleszámítva a kétes állampolgárságúakat is, mert hisz ezek mind ide tartoznak) 53. Ennélfogva 6,7 % idegen és 2,17 % Magyarországhoz lecsatolt területről való.

Az 58-as szám nem feltűnő, hiszen ezek a hallgatók nagyrészt felsőbbévesek, akik a bécsi döntés után még itt akarták befejezni tanulmányukat és nagyobbára utolsó évesek vagy félévesek. Sokkal szembevetőbb a Bulgáriából sorozott 96 hallgató ittjárása. Ezek valamennyien Prágában és Brünnben tanulnak eddig és mivel a hazautazási nehézségek súlyosabbak a Protectorátusból, mint Pozsonyból, azért jár annyi bolgár diák a pozsonyi szlovák egyetemen. A Protectorátusból sorozott 53 hallgató nagy része szintén felsőbbéves és szüleik bizonyosan vegyesnemzetiségűek (cseh férj, szlovák feleséggel vagy fordítva), akiket a szlovákok egyelőre még megtűrték hivatalukban vagy területükön. A magyar főiskolások száma azonban évről-évre fogyni fog. A felsőbbévesek hazájukba vissza fognak térni és marad a pozsonyvidéki, nyitra-melléki, szepességi szórványmagyarok gyermekeiből sorozott főiskolások kis csoportja, mely az utánpótlást fedezi. Ez pedig a hallgatók 5 %-a. (Ugyanis kerekén 2 millió szlovák közül százezer magyar, 20:1 arányának tökéletesen megfelel, ha a mostani 2.653 hallgató közül csak 132 a magyar).

Dr. Mészáros György.